

BEGÄRAN OM UTLÅTANDE OM REFORMEN AV LAGSTIFTNINGEN OM FUNKTIONSHINDERSERVICE

Inledning

Social- och hälsovårdsministeriet begär utlåtande om utkastet till regeringens proposition med förslag till ny lag om funktionshinderservice. Till utkastet till proposition hänför sig dessutom ändringar i lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (nedan specialomsorgslagen), socialvårdslagen, lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården och lagen om klientavgifter inom småbarnspedagogiken.

Bakgrund

Enligt regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering ska de individuella behoven hos personer med funktionsnedsättning beaktas bättre som en del av reformen av lagen om service och stöd på grund av handikapp.

Vid beredningen av utkastet till proposition har den förfallna regeringspropositionen 159/2018 rd utnyttjats, dock så att ordalydelsen och strukturen i paragraferna har ändrats. De största innehållsmässiga ändringarna har gjorts i de paragrafer som gäller lagens tillämpningsområde, träning, särskilt stöd och stöd för rörligheten. I propositionen ingår dessutom bestämmelser om ändringar i specialomsorgslagen. Avsikten var att specialomsorgslagen skulle upphävas i samband med reformen av lagstiftningen om funktionshinderservice. Eftersom en mer omfattande beredning av lagstiftningen om självbestämmanderätt skjuts upp till nästa regeringsperiod, måste en del av bestämmelserna i specialomsorgslagen förbli i kraft i ändrad form.

Reformen har beretts genom ett omfattande samarbete. Våren 2021 ordnades offentliga diskussionsmöten och enkäter om förslag till bestämmelser om olika funktionshindertjänster. Hösten 2021 fortsatte beredningen genom riktade diskussionsmöten med olika intressentgrupper.

Social- och hälsovårdsministeriet tillsatte en så kallad delaktighetsarbetsgrupp för tiden 13 december 2019–31 oktober 2021. Arbetsgruppens förslag har utnyttjats vid beredningen. Arbetsgruppen hade till uppgift att bedöma och bereda förslag till bestämmelser i lagstiftningen om funktionshinderservice. Den förfallna regeringspropositionen 159/2018 rd låg till grund även för arbetsgruppens förslag. Arbetsgruppens rapport var ute på remiss och en sammanfattning av remissvaren gjordes våren 2021. Därför innehåller begäran om utlåtande inga frågor om de bestämmelser om klientprocessen som ingår i lagförslagets 1

kap. och inte heller om de ändringar som föreslås i socialvårdslagen. Vid behov är det möjligt att yttra sig om dessa i samband med andra fritt formulerade observationer i slutet av begäran om utlåtande.

Målsättningar

Syftet med regeringspropositionen är att uppnå likabehandling och delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning, att stödja deras möjligheter till ett självständigt liv och självbestämmanderätt oberoende av funktionsnedsättningens art samt att trygga deras rätt till socialservice och oundgänglig omsorg som motsvarar deras individuella behov.

Svarsanvisningar för mottagare

Lämna i första hand in utlåtandet via tjänsten utlåtande.fi.
Utlåtandet behöver inte sändas in separat per e-post eller post.

Om ni inte kan lämna ert utlåtande i tjänsten utlåtande.fi, är det också möjligt att skicka utlåtandet per e-post till adressen kirjaamo.stm@gov.fi. Vi ber er ange diarienumret VN/12531/2021 och STM083:00/2019 i utlåtandet.
VAHVA-ministerier ombes använda ärendenummer VN/12531/2021 för utlåtandet i Vahva.

Även andra än de som nämns i sändlistan kan lämna ett utlåtande.

Alla utlåtanden är offentliga och finns till påseende på webbplatsen utlåtande.fi och i projektregistret. Begäran om utlåtande finns också på social- och hälsovårdsministeriets webbplats på adressen <http://stm.fi/sv/begaran-om-utlatande>.

Efter flera av frågorna har det reserverats utrymme för motiveringar eller andra observationer. Vi önskar få så koncist formulerade motiveringar och synpunkter som möjligt. För att kunna lämna ett utlåtande måste man registrera sig och logga in i tjänsten utlåtande.fi. Närmare anvisningar om hur tjänsten används finns på webbplatsen utlåtande.fi under fliken Anvisningar > Bruksanvisningar. Stöd för hur man tar i bruk tjänsten kan begäras per e-post på adressen lausuntopalvelu.om@om.fi.

Tidtabell

Vi ber er lämna in era utlåtanden på finska till social- och hälsovårdsministeriet senast den 4 april 2022.

Vi ber er lämna in era utlåtanden på svenska till social- och hälsovårdsministeriet senast den 11 april 2022.

Beredare

Ytterligare information om begäran om utlåtande:

Sirkka Sivula, jurist, sirkka.sivula(at)gov.fi, tfn 02951 63007

Anne-Mari Raassina, konsultativ tjänsteman, anne-mari.raassina(at)gov.fi, tfn 02951 63405.

Ida Hakanen, jurist, ida.hakanen(at)gov.fi, tfn 02951 63173

Vänligen kontakta i första hand per e-post.

Bilagor:

HE luonnos vammaispalvelulaiksi.pdf

LAG OM FUNKTIONSHINDERSERVICE Kap. 1 och 2 Specialmotivering.pdf

Lag om ändring av lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda.pdf

Specialmotivering. Lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda.pdf

2 Nuläge och bedömning av nuläget 1.pdf

5 Alternativa handlingsvägar .pdf

5.2 Lagstiftning och andra handlingsmodeller i utlandet.pdf

Lag om funktionshinderservice 2.2.2022.pdf

Sändlista:

Aivoliitto

Autismiliitto

Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia

Espoon kaupunki

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystyö EKSOTE

Etelä-Pohjanmaan erityishuoltopiiri

Etelä-Savon sosiaali- ja terveystyö KUNTAYHTYMÄ

Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Eteva kuntayhtymä

Folkhälsan

Folktinget

Förbundet De Utvecklingsstördas VÄL (FDUV) rf.

Helsingin erityishuoltopiiri

Helsingin hallinto-oikeus

Helsingin yliopisto

Hengityslaittepotilaat

Heta-liitto ry

Hyvinvointiala HALI ry

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Ihmisoikeuskeskus

Ikäinstituutti

Invalidiliitto

Itä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Suomen yliopisto
Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL
Jyväskylän kaupunki
Kainuun erityishuoltopiiri
Kansallinen Kokoomus r.p.
Kehitysvammaisten Palvelusäätiö
Kehitysvammaisten Tukiliitto
Kehitysvammaliitto
Kela
Keski-Pohjanmaan erityishuoltopiiri
Keski-Suomen erityishuoltopiiri
Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus KOSKE
Keuruun kaupunki
Kommunernas socialtjänst k.f.
Korkein hallinto-oikeus
Kunta- ja hyvinvointialuetyöntajat KT
Kuopion kaupunki
Kuuloliitto ry
Kurojen liitto
Kymenlaakson erityishuoltopiiri
Kynnys ry
Kärkulla samkommun
Lainsäädännön arviointineuvosto
Lapin aluehallintovirasto
Lapin erityishuoltopiiri
Lapsiasiainvaltuutetun toimisto
Lapsioikeusjuristit ry
Lastensuojelun keskusliitto
Lohjan kaupunki
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry
Muistiliitto ry
Neuroliitto ry
Näkövammaisten liitto
Oikeuskanslerin virasto
Oikeusministeriö
Omaishoitajaliitto ry
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Oulun kaupunki
Perussuomalaiset r.p.
Perusturvakuntayhtymä Karviainen
Pikassos Oy
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri
Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä Siun sote
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Porvoon kaupunki
Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä

Rovaniemen kaupunki
Saamelaiskäräjät
Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf (SAMS)
Satakunnan sairaanhoitopiiri
Sininauhaliitto
Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus (Valvira)
Sosiaaliammattilaiset ry
Sosiaalijohto ry
SOSTE - Suomen sosiaali- ja terveys ry
Suomen CP-liitto ry
Suomen Keskusta r.p.
Suomen Kristillisdemokraatit r.p.
Suomen Kuntaliitto
Suomen Kuurosokeat ry
Suomen ruotsalainen kansanpuolue r.p.
Suomen senioriliike
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue r.p.
Super
Talentia
Tampereen kaupunki
Tasa-arvovaltuutettu
Tehy
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL)
Turun hallinto-oikeus
Turun kaupunki
Turun yliopistollinen keskussairaala (TYKS)/ Hengitystukiyksikkö /Waltteri Siirala
Työ- ja elinkeinoministeriö
Vaalijalan kuntayhtymä
Vaasan hallinto-oikeus
Valtakunnallinen sosiaali- ja terveystieteiden neuvottelukunta (ETENE)
Valtiovarainministeriö
Vammaisfoorumi
Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANE
Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto VALLI ry
Vanhustyön keskusliitto ry
Vantaan kaupunki
Varsinais-Suomen erityishuoltopiiri
Vasemmistoliitto r.p.
Vihreät De Gröna
Yhdenvertaisuusvaltuutettu
Ympäristöministeriö
Ålands landskapsregering

REMISSFRÅGOR

1. Backrundsorganisation

- Kommun
- Specialomsorgsdistrikt
- Sjukvårdsdistrikt
- Annan samkommun eller annat samarbetsområde för social- och hälsovården
- Ministerium
- Tillsynsmyndighet
- Annan statlig myndighet
- Funktionshinderorganisation
- Arbetsmarknadsorganisation
- Annan organisation
- Privat tjänsteproducent
- Annan

Allmänt om utkastet till regeringsproposition

2. Är paragraferna i utkastet till proposition tydliga?

- Ja
- Till största delen
- Till största delen inte
- Nej
- Tar inte ställning

Motivera vid behov din ståndpunkt

3. Stöder motiveringen till paragraferna väl den som ska tillämpa lagen?

- Ja
- Till största delen
- Till största delen inte
- Nej

- Tar inte ställning

Motivera vid behov din ståndpunkt

4. Stärker propositionen likabehandlingen av personer med funktionsnedsättning?

- Ja
- Till största delen
- Till största delen inte
- Nej
- Tar inte ställning

Motivera vid behov din ståndpunkt

5. Ökar propositionen delaktigheten i samhället för personer med funktionsnedsättning?

- Ja
- Till största delen
- Till största delen inte
- Nej
- Tar inte ställning

Motivera vid behov din ståndpunkt

6. Förbättrar propositionen möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att få service enligt sitt individuella behov oberoende av funktionsnedsättningens eller sjukdomens art?

- Ja
- Till största delen
- Till största delen inte
- Nej
- Tar inte ställning

Motivera vid behov din ståndpunkt

7. Vad vill du absolut bevara i propositionen och varför (ärendenhet, paragraf, punkt i motiveringen osv.)? Nämn (kort) högst tre saker.

1.

2.

3.

8. Vad vill de absolut ta bort eller ändra i propositionen och varför (ärendehelhet, paragraf, punkt i motiveringen osv.)? Nämn (kort) högst tre saker.

1.

2.

3.

9. Tar propositionen tillräcklig hänsyn till behoven hos barn med funktionsnedsättning?

- Ja
- Till största delen
- Till största delen inte
- Nej
- Tar inte ställning

Motivera vid behov din ståndpunkt

10. Kan de tjänster som föreslås i propositionen på ett heltäckande sätt möta servicebehoven hos patienter med andningsförlamning?

- Ja
- Till största delen
- Till största delen inte
- Nej
- Tar inte ställning

Motivera vid behov din ståndpunkt

Tillämpningsområde

11. Är lagens tillämpningsområde ändamålsenligt?

- Ja
- Till största delen
- Till största delen inte
- Nej
- Tar inte ställning

Motivera vid behov din ståndpunkt

Tjänster

12. Tar bestämmelserna om träning, personlig assistans och särskilt stöd som helhet betraktat tillräcklig hänsyn till behoven hos personer med funktionsnedsättning på olika sätt?

- Ja
- Till största delen
- Till största delen inte
- Nej
- Tar inte ställning

Motivera vid behov din ståndpunkt

13. Är innehållet i de paragrafer som gäller träning (7–8 §) ändamålsenligt?

- Ja
- Till största delen
- Till största delen inte
- Nej
- Tar inte ställning

Motivera vid behov din ståndpunkt

14. I propositionen förutsätter ordnande av så kallad rehabiliterande småbarnspedagogik som träning enligt lagen om funktionshinderservice att det föreskrivs om avgiftsfrihet för servicen i lagen om klientavgifter inom småbarnspedagogiken och att den inkomst av klientavgifterna som kommunerna förlorar årligen ersätts kommunerna som en del av den statsandel som kan användas för denna proposition.

Är det ändamålsenligt att ordna småbarnspedagogik som funktionshinderservice?

- Ja
- Nej
- Tar inte ställning

Motivera vid behov din ståndpunkt

15. Är innehållet i de paragrafer som gäller personlig assistans (9–11 §) ändamålsenligt?

- Ja
- Till största delen
- Till största delen inte
- Nej
- Tar inte ställning

Motivera vid behov din ståndpunkt

16. Är innehållet i de paragrafer som gäller särskilt stöd (12–13 §) ändamålsenligt?

- Ja
- Till största delen
- Till största delen inte
- Nej
- Tar inte ställning

Motivera vid behov din ståndpunkt

17. Behöver det föreskrivas om särskilt stöd för delaktigheten som en tjänst (12 § 2 mom. 1 punkten).

- Ja
- Nej
- Tar inte ställning

Motivera vid behov din ståndpunkt

18. Behöver det föreskrivas om stöd i att fatta beslut som en tjänst (12 § 2 mom. 2 punkten)?

- Ja
- Nej
- Tar inte ställning

Motivera vid behov din ståndpunkt

19. Behöver det föreskrivas om krävande multiprofessionellt stöd som en tjänst (12 § 2 mom. 3 punkten)?

- Ja
- Nej
- Tar inte ställning

Motivera vid behov din ståndpunkt

20. Är helheten av paragrafer om stöd för boendet (14–17 §) ändamålsenlig?

- Ja
- Till största delen
- Till största delen inte
- Nej
- Tar inte ställning

Motivera vid behov din ståndpunkt

21. Är bestämmelsen om boende utanför hemmet för barn med funktionsnedsättning ändamålsenlig?

- Ja
- Till största delen
- Till största delen inte
- Nej
- Tar inte ställning

Motivera vid behov din ståndpunkt

22. Är paragrafen om kortvarig omsorg (18 §) ändamålsenlig till sitt innehåll?

- Ja
- Till största delen
- Till största delen inte
- Nej
- Tar inte ställning

Motivera vid behov din ståndpunkt

23. Är det ändamålsenligt att föreskriva om dagverksamhet (19 §) i lagen om funktionshinderservice?

- Ja

- Nej
- Tar inte ställning

Motivera vid behov din ståndpunkt

24. Är det ändamålsenligt att det inte föreskrivs om arbetsverksamhet och sysselsättningsstödande verksamhet i lagen om funktionshinderservice, om det föreskrivs om detta i socialvårdslagen eller någon annan lag?

- Ja
- Nej
- Tar inte ställning

Motivera vid behov din ståndpunkt

25. Behöver formerna för tillhandahållande av stöd för rörligheten göras mångsidigare på det sätt som föreslås i 22 §?

- Ja
- Till största delen
- Till största delen inte
- Nej
- Tar inte ställning

Motivera vid behov din ståndpunkt

26. Vad anser ni om bestämmelserna om mängden stöd för rörligheten (23 §) och stödets omfattning (24 §)?

27. Är paragrafen om ekonomiskt stöd (25 §) ändamålsenlig?

- Ja
- Till största delen
- Till största delen inte

- Nej
- Tar inte ställning

Motivera vid behov din ståndpunkt

28. Lagen om funktionshindersservice behandlas i riksdagen hösten 2022. Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2023. Syftet med övergångsbestämmelserna är att ge välfärdsområdena tid att verkställa lagen. I det inledande skedet krävs det mycket ekonomiska resurser och personalresurser för att få besluten att stämma överens med den nya lagen. Därför träder de nya bestämmelserna om särskilt stöd för delaktigheten och stöd i att fatta beslut i kraft först den 1 januari 2025.

Underlättar ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna (33 och 34 §) verkställigheten av lagen?

- Ja
- Inte tillräckligt
- Nej
- Tar inte ställning

Motivera vid behov din ståndpunkt

Specialomsorgslagen

29. Motsvarar de bestämmelser om stärkt självbestämmanderätt och begränsning av de grundläggande fri- och rättigheterna som förblir i kraft i specialomsorgslagen (i ändrad form) tillräckligt behovet av temporär reglering?

- Ja
- Till största delen
- Till största delen inte
- Nej
- Tar inte ställning

Motivera vid behov din ståndpunkt

Lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården

30. Är de ändringar som föreslås i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården ändamålsenliga?

- Ja
- Till största delen
- Till största delen inte
- Nej
- Tar inte ställning

Motivera vid behov din ståndpunkt

31. Anser du att förslaget till avgift för boende utanför hemmet för ett barn med funktionsnedsättning är lyckat?

- Ja
- Nej

OM du svarade NEJ, hur skulle du föreskriva om grunderna för avgiften?

Propositionens konsekvenser

32. Ger propositionens uppskattade konsekvenser för människor (barn och vuxna med funktionsnedsättning, äldre personer) rätt bild av reformens konsekvenser?

- Ja
- Till största delen
- Till största delen inte
- Nej
- Tar inte ställning

Motivera vid behov din ståndpunkt

33. Anser ni att bedömningen av propositionens konsekvenser för kostnader och personal är realistisk?

- Ja

- Till största delen
- Till största delen inte
- Nej
- Tar inte ställning

Motivera vid behov din ståndpunkt

34. Övriga fritt formulerade kommentarer om propositionen.

Koivisto Taru
Sosiaali- ja terveysministeriö

Vuori Anne
Sosiaali- ja terveysministeriö